

I z p o d T r i g l a v a

Piše Tone Gorjup

VIŠARSKO SREÈANJE.

Marijina božjepotna cerkev na Svetih Višarjah •e stoletja privablja romarje in povezuje Slovence. Po zaslugi izseljeniškega duhovnika Vinka •aklja pa je postala priljubljeno romarsko središèe tudi za tiste rojake, ki v desetletjih po vojni niso bili dobrodošli v domovini. Danes so Višarje kraj, kjer se prvo nedeljo v avgustu srečujejo Slovenci iz matiène domovine, zamejstva in zdomstva. Tako imenovano »Sreèanje treh Slovenij«, •e šestnajsto po vrsti, je letos privabilo približno petsto ljudi, nekaj tudi iz Avstralije. Skupina romarjev je prišla na vrh peš, veèina pa se je pripeljala z •iènico. Sreèanje se je zaèelo s predavanjem, ki ga je imel docent ljubljanske univerze dr. Jernej Zupanèiè. Zbranim je spregovoril o slovenski identiteti v evropski multikulturni dru•bi. Z vstopom Slovenije v Evropsko zvezo so padle meje, to pa odpira številna nova vprašanja, prilo•nosti in pasti. Zavest narodne in kulturne pripadnosti sta zato še kako pomembni. Sledila je sveta maša, ki jo je ob somaševanju izseljeniških duhovnikov daroval škof Metod Pirih. Po njej pa je škof Pirih blagoslovil spominsko plošèo dr. Lambertu Ehrlichu, ki so jo pritrdili na zid svetišèa. Gre za duhovnika, ki je bil doma iz •abnic, ob vzno•ju Sv. Višarij in je •e daleè pred drugimi govoril o samostojni Sloveniji. Tudi zaradi tega so ga komunisti med vojno ubili, ko je odhajal od jutranje maše. Na spominski plošèi je napis v italijanšèini, nemšèini in slovenšèini z njegovo podobo in letnicami rojstva in smrti, ter v slovenšèini njegove besede iz leta 1933: »Ob temeljih te Svete gore se stikajo tri poglavitna evropska plemena: Romani, Germani in Slovani. Namesto mejnika so naši oèetje postavili na ta otok cerkev, Mariji v èast. To je edini mejnik v Evropi, ki narodov ne loèuje, marveè jih zdru•uje«. Blagoslovu omenjene plošèe je sledil

kulturni program, nato pa se je Sreèanje treh Slovenij nadaljevalo v prijateljskem dru•enju.

POTRES V POSOÈJU.

Šest let po velikonoènem potresu so se tla v Posoèju znova zatresla. Tokratni potres, ki je 12. julija prizadel Bovec z okolico. Središèe potresa je bilo štiri kilometre severno od Kobarida in deset kilometrov globoko, njegova moè pa je bila 4,9 po Richterjevi lestvici. Najhuje so bile poleg Bovca prizadete Èezsoèa, Soèa, Koritnica, Srpenica, •aga in Log Èezsoški. V Kobariški obèini so bile posledice tokratnega potresa precej manjše. Potres je zahteval tudi smrtno •rtev. Plaz kamenja je zasul italijanskega planinca, ki se je z •eno spušèal proti domu Klementa Juga v Lepeni. Veè ljudi v Èezsoèi in na •agi pa je bilo ranjenih. Potres je huje poškodoval veè kot 130 hiš, iz katerih so se morali ljudje zaèasno izseliti. Poškodovane so bile tudi tri cerkve: Sv. Marija v Polju, bovška •upnijska cerkev Sv. Urha in cerkev v Èezsoèi. Ljudje, ki so bili prizadeti v tem potresu, z velikim nezaupanjem gledajo v prihodnost. Popotresna obnova, ki je stekla po velikonoènem potresu 1989 še ni povsem konèana. Obnovljene hiše, za katere so vladni strokovnjaki trdili, da bi morale zdr•ati precej moènejši potres, so spet neuporabne za bivanje. Prizadeti v potresu so zato zaèeli podpisovati pobudo v kateri od vlade zahtevajo ugotovitev odgovornosti tistih, ki so naèrtovali obnovo po velikonoènem potresu, pojasnilo, zakaj obnovljene stavbe niso zdr•ale novega potresnega sunka. Podpisniki še menijo, da bi morala dr•ava v celoti prevzeti obveznosti posameznikov, pri katerih je bila popotresna obnova neuspešna.

SREČANJE MISIJONARJEV V RADOVLJICI.

V Sloveniji •e vrsto let deluje Misijonska molitvena zveza. Njeni člani se vsako leto enkrat srečajo z misijonarji, ki se mudijo na dopustu v domovini. Tokratno srečanje je na prvo avgustovsko nedeljo gostila •upnija Radovljica. Zaèelo se je z molitvijo misijonskega ro•nega venca, ki so ga oblikovali otroci z dekanijskim animatorjem za misijone. Sledila je sveta maša, ki jo je ob somaševanju misijonarjev in drugih duhovnikov daroval upravitelj ljubljanske nadškofije Andrej Glavan. Škof je med mašo izročil misijonski kri• Franèiščanki Marijini misijonarki s. Barbari Ėuk, ki je sredi avgusta odšla v misijone Mehiko. Po maši so se zbranim vernikom predstavili misijonarji p. Pepi Lebreht, ki ga tudi v Avstraliji dobro poznate, Klemen Štolcar, Janez Mihelèiè, Ivan Bajc, Jo•e Letonja, s. Marija Pavlišiè in s. Gra•yna Mech. Zatem je nekdanji misijonar Anton Paènik predstavil misijonsko molitveno zvezo, ki v Sloveniji •ivi •e pet let. Njeno poslanstvo pa je, da z molitvijo povezuje vse misijonarje po svetu. Člani zveze molijo misijonski ro•ni venec, ki je sestavljen iz petih barv, ki predstavljajo posamezne celine. Vsak dan v tednu je posveèen eni izmed njih. V ponedeljek je desetka v rdeèi barvi namenjena Ameriki, v torek je zelena barva za Afriko, zatem bela za Evropo, v èetrtek modra za Oceanijo in konèno rumena za Azijo.

JANEZ POTOÈNIK - EVROPSKI KOMISAR ZA ZNANOST.

Predsednik nove Evropske komisije Portugalac Jose Manuel Barroso je 12. avgusta kandidate za komisarska mesta, ki so mu jih predlagale posamezne èlanice Evropske zveze razporedil na njihova delovna mesta. Nova evropska vlada, èe reèemo poenostavljeno, skupaj s predsednikom šteje 25 èlanov. Imela bo tudi pet podpredsednikov; to so kandidati iz Nemèije, Francije, Italije, Švedske in Estonije. Slovenski komisar Janez Potoènik je bil razporejen na resor za znanost in raziskovanje. Potoènik je zadovoljen s podoèjem, ki ga bo vodil od 1. novembra naprej, ko bo nova Evropska komisija nastopila svoj petletni mandat. Še prej pa morajo komisarje zaslišati posamezni odbori Evropskega parlamenta, nakar bo sledilo glasovanje. Nova komisija bo v celoti potrjena, ko se bo o njej izrekel parlament.

UMRLA PISATELJICA NADA MATIÈIÈ.

V Ljubljani je 22. julija po daljši bolezni umrla profesorica slovenšèine in pisateljica Nada Matièiè. Rojena je bila v Litiji leta 1922. Po študiju slavistike je pouèevala na ljubljanskih srednjih šolah. Èeprav je bil njen oèe Ivan Matièiè pisatelj, je sama zaèela pisati šele pri štiridesetih letih. Takrat je izšel njen prvi roman Gozd je onkraj hriba. Sledili so romani Daj mi roko, Veronika, Moja hoja z oèetom, Pozni èas ljubezni in pred dvema letoma še zadnja, avtobiografsko obarvana knjiga Njeno dolgo potovanje. Njena dela so realistièna. Pogosto je opisovala iskanje mladostnikov, spomine ali vprašanja polpreteklega in sodobnega èasa. Pri vsem tem je imela izreden èut za pravico in etiènost.

KOALICIJA SLOVENIJA POKLICALA VLADO NA ODGOVORNOST.

Slovenska demokratska stranka in Nova Slovenija sta 30. julija v dr•avni zbor vlo•ili interpelacijo zoper delo in odgovornost vlade Antona Ropa. Razloge zanjo sta javnosti isti dan predstavila predsednika obeh opozicijskih strank Janez Janša in Andrej Bajuk. Kot sta poudarila, so interpelacijo vlo•ili zaradi neuresnièenih obljub slovenske vlade, ki so zapisane v koalicijski pogodbi iz leta 2000, zaradi slabega upravljanja z dr•avo in zaradi razrašèajoèe se korupcije in klientelizma. Vlada je v tednih pred tem na veliko predstavljala svoje videnje razvoja Slovenije v prihodnjih desetih letih. Ker je pri tem dosledno prezrla številna opozorila o sedanjem stanju v dr•avi in svojem delu v zadnjih štirih letih, se je opozicija odloèila, da ji nastavi ogledalo. Postavila ji je vrsto neprijetnih vprašanj in od nje zahtevala, naj polo•i raèune, kot reèemo. Vlada je po dveh tednih odgovorila z obse•nim poroèilom o razvoju Slovenije v èasu od zadnjih volitev. Pohvalila se je z vsestranskim napredkom naše dr•ave. Kar pa se tièe trditev, ki jih je opozicija navedla v interpelaciji, so po mnenju vlade praviloma napaène in nedomišljene. Vlada je kljub temu priznala, da je prišlo do nekaterih zaostankov, da pa so trditve opozicije tudi v tem delu pretirane. Èeprav vlada nastopa precej arogantno, na njeni strani pa je tudi veèina medijev, bo razprava v dr•avnem zboru pokazala vsaj pribli•no sliko sedanjih razmer v Sloveniji. Glasovanje o zaupnici vladi pa bo na vrsti 3. oktobra, ko bodo v Sloveniji potekale dr•avnozbornske volitve.

OLIMPIJSKE IGRE ATENE 2004.

V grški prestolnici so se 13. avgusta z uvodno slovesnostjo začele 28. olimpijske igre moderne dobe. Na njih je nastopilo 10500 športnikov iz 202 držav. Slovenijo je tokrat zastopalo 79 tekmovalcev, kar je pet več, kot pred štirimi leti v Sydneyu. Na otvoritveni slovesnosti je slovensko zastavo nosil rokometni vratar Beno Lapajne. Slovenija je imela svoje predstavnike v atletiki, jadraniu, judu, kajaku, kolesarstvu, plavanju, strelstvu, tenisu, kot edini pa so v ekipnem športu nastopili evropski podprvaki v rokometu. Pred začetkom tekmovanja je slovenska javnost največ pričakovala od branilcev dveh zlatih odličij iz Sydneyja - strelca Rajmonda Debevca ter veslašev Iztoka Ćopa in Luke Špika.

V DUHU JE NA OLIMPIJSKIH IGRAH TUDI PAPE JANEZ PAVEL II.

Oči sveta so bile uprte v Atene, kjer so se uradno začele 28. olimpijske igre moderne dobe. V duhu je bil tam tudi papež Janez Pavel II., ki je ob tej priložnosti poslal telegram z dobrimi željami grškemu predsedniku Stephanopoulosu. V duhu sporočila olimpijskih iger je papež izrazil željo, da bi bile te igre priložnost za bratstvo med ljudstvi in kulturami, kajti šport je mednarodni jezik medeloveških odnosov, ki razvija dušinski duh in pomaga preseči nasilje, ki je tako prisotno v našem času. Še večji dogodek kot olimpijske igre pa je čakal svetega očeta in ves krščanski svet v soboto, 14. avgusta, ko je odšel na svoj drugi obisk v Lurd. Tam je bil tudi v nedeljo, za praznik Marijinega vnebovzetja. Glavni razlog njegovega obiska je 150 letnica razglasitve verske resnice o Marijinem brezmadežnem spočetju. Dogmo o tem je 8. decembra 1854 razglasil papež Pij IX. Štiri leta zatem se je Devica v Masabélski votlini prikazala Bernardki in se ji predstavila kot Brezmadežno spočetje.

NA OLIMPIJSKIH IGRAH V ATENAH:

- bodo podelili 301 komplet kolajn,
- bodo športniki tekmovali v 28 športnih panogah na 38 različnih prizoriščih
- bo sodelovalo 10.500 tekmovalcev in 5.500 ekip iz 202 držav (v Sydneyu 199 držav)
- je akreditiranih 5.500 časnikarjev in fotoreporterjev
- bo olimpijska vas gostila 16.000 tekmovalcev in spremljevalcev
- varnostni sistem vključuje 45.000 ljudi: 25.000 policistov, 7.000 vojakov, 3.000 pripadnikov obalne straže, 1.500 gasilcev, 3.500 privatnih varnostnih

služb, 5.000 prostovoljcev, ki so se na to delo temeljito pripravljali. Za varnost je namenjenih rekordnih 1.2 milijarde ameriških dolarjev.

- bodo v olimpijski vasi razdelili 50.000 obrokov dnevno (okrog 6.000 vsako uro po 1.500 različnih receptih) in zanje bodo dnevno potrebovali 100 ton hrane, "pridelali" pa bodo 55 ton odpadkov in smeti. V olimpijski vasi bodo tako potrebovali 15.000 litrov mleka, 2.500 jajc, 300 ton sadja in zelenjave, 120 ton mesa, 85 ton morske hrane, 25.000 hlebcev kruha, 750 litrov paradničkove mezge, 2 milijona pitne vode...

- zaradi skromnih hotelskih zmogljivosti v Atenah nameravajo 13.280 gledalcev namestiti na 11 velikih ladjah. V času olimpijskih iger bo v Pirenejskem zalivu v ta namen zasidrana tudi luksuzna ladja Queen Mary II.

- olimpijski ogenj, ki so ga v antični Olimpiji prigali 25. marca je od 4. junija do 9. julija potoval po šestih celinah (34 mest in 27 držav). Po povratku v Grčijo je obiskal 680 mest v 54 pokrajinah, 32 otokov in 24 pomembnih arheoloških najdišč.

- olimpijski stadion sprejme 72.000 gledalcev, njegova streha meri 25.000 kvadratnih metrov in je na najvišji točki visoka 80 m, celotna konstrukcija pa je teža 18.700 ton. Od olimpijske vasi je oddaljen 14.5 km. Na njem bodo tekmovanja v atletiki, finale nogometa ter začetna in zaključna slovesnost.

- slovenski športniki bodo v posamičnih panogah za zlato medaljo dobili od Olimpijskega komiteja Slovenije in drave vsak po 8.740.000 SIT, za srebro 6.560.000, za bronasto pa 4.380.000 tolarjev, zlata medalja pa bi rokometni ekipi prinesla okrog trideset milijonov tolarjev.

IŠĚEMO, POIZVEDUJEMO

ALOJZ KOSTANJEVEC je odšel leta 1966 v Avstralijo in se od tedaj ni več javil domaĉim v Mariboru. Komur je kaj znano o njem, prosimo, da sporoĉi bratu Milanu Kostanjevec, Vetrinjska ulica 12, 2000 Maribor ali Heleni Geriĉ, telefon 02 9673 2417 ali patru Valerijanu. Za informacijo se vnaprej zahvaljujemo.

Sorodniki iz Slovenije, Milan Podkriĉnik in Silva Brezovšek, bi radi navezali stik z druĉino pokojnega brata: **ALOJZIJA PODKRIĉNIKA**, rojenega 24.04.1947 v Loki pri Framu, z zadnjim znanim naslovom: 1 Thanos Crt., Hallam VIC 3803. Naprošamo vsakogar, ki bi kaj vedel o njem, da to sporoĉi na veleposlaništvo RS.

kotiček naših mladih

Y O U T H S E C T I O N

Živijo!

Well you have all heard great stories about our students spending time in Slovenia – attending schools, to further their knowledge in the native language... But now its Slovenia's turn! For the next two and half months or so Irena, Urška and Manca are spending time learning English in our schools.

In having a break from her (English homework), Irena has offered some of her thoughts on our culture and society.

Slovske dijakinje v avstralski šoli!

Konèno je napoèil dolgo prièakovani dan... sreda, 28.7.2004! Dan odhoda v Avstralijo. Vse polne adrenalina smo se podale na letališèe Brnik. S te•kim srcem smo se poslovile od svojih dru•in. In naša pustolovšèina se je prièela..

Nad letalom smo bile navdušene. Hrana je bila precej okusna, vsak sede• pa je imel tudi majhen ekranèek, preko katerega smo lahko spremljale naš let in gledale razliène filme.

Po pribli•no 24 urah smo vse nepespane prispele na cilj - v Melbourne.

Opazile smo, da je letališèe v Melbourne precej veèje od našega, ima tudi veliko trgovin, v katerih si lahko dajo duška vsi tisti, ki imajo radi nakupovanje.

Dru•ine, pri katerih bomo v èasu našega obiska prebivale, so nas res lepo sprejele.

Poslovala sem se od Urške in Mance ter odšla v svoj novi dom.

Ko sem se usedla v avtomobil, sem takoj zaèutila, da nekaj ni v redu. Seveda! Ugotovila sem, da je volan na desni strani, torej ravno obratno kot v Sloveniji.

Na poti domov sem skozi okno opazovala velike stolpnice Melbourne. Bil je lep sonèen dan, kar se mi je zdelo zelo nenavadno glede na to, da naj bi bila zima.

Kmalu smo prispeli. Takoj sem se namestila v prostorno sobo in spoznala še ostale èlane dru•ine. Vsi so bili tako prijazni!

Dnevi so hitro minevali in kot bi mignil, je napoèil ponedeljek – dan, ko naj bi prviè obiskala tukajšnjo šolo. Šolski avtobus nas je poèasi pripeljal do konènega cilja.

Kmalu sem lahko spoznala vse Melissine prijateljice, ki so me pozitivno presenetile s svojo odprtostjo in dobro voljo. Avstralske šole se moèno razlikujejo od naših. V slovenskih šolah ne nosimo uniform, v razredih imamo tudi fante, pa tudi uèitelji tu se mi zdijo mnogo bolj prijateljski in neuradni. Všeè mi je bilo tudi to, da si uèenci lahko sami izberejo svoje predmete. Tako se lahko uèijo tisto, kar jih zanima.

V Avstraliji sem sedaj •e skoraj dva tedna. Vtisi, ki sem jih do sedaj prejela, so zelo pozitivni. Avstralija je v prenekaterih pogledih tako drugaèna od Slovenije, pa vendar...

Všeè mi je! **Irena**

That was great, Irena! If anyone would like more information on Irena or the exchange program being undertaken, please don't hesitate to contact myself on the email.

The Editor.

misli_corner@hotmail.com

Sreèno so prispele dijakinje na letališèe v Melbourne. Na fotografiji so - z leve: Manca Stojan, Natalie Postru•in, Irena Jovanoviè, Melissa Bratina, Michelle Kohek, Urška Mali in spredaj Natalie Bratina.

Poèitnice patra Filipa

Moje poèitnice – holiday, sveti ali praznièni dnevi – dnevi veselja, so bili razpeti med provincialnim kapituljem leta 2004 v aprilu in dnevi duhovnih vaj po 20. juniju; med volitve novega provincialnega vodstva in duhovni 'remont' v Nazarjah. Vse nedelje in tudi nekatere dni med tednom sem bil v pomoè ali našim bratom oziroma •upnijam, kjer sem bil pred leti na ljudskem misijonu. Pa tudi drugim prosilcem sem skušal ustreèi.

V prvem tednu •ivljenja v domovini smo imeli provincialni kapitelj, na katerem sem bil predstavnik slovenskih bratov, ki delujemo v Avstraliji. Najprej smo ob poroèilih pregledali naše dosedanje delo, zatem pa smo naèrtovali delo za prihodnjih šest let. V sredo, 28. maja 2004, smo izvolili novo provincialno vodstvo s provincialom na èelu. V letih, ki so pred nami, nas bo vodil p. dr. Viktor Pape• OFM s svojimi svetovalci – vikarjem in definatorji. Z vodstvom bo vse, ki smo v izseljeništvu, povezoval definator p. Niko •vokelj, ki je bil imenovan za •upnika in gvardijana v Strunjanu. Razmere v Avstraliji so mu precej znane, saj je bil dve leti in pol v Kew – v Melbournu in tudi sicer rad prihaja na obisk na Peto celino. Sledilo je iskanje, kako bi odpomogli potrebam po naših samostanih in posebej, kako naj bi bilo v prihodnje v Avstraliji. Sad vsega je bil: p. Janez Tretjak v Adelaidi ostane pri Sveti Dru•ini. Pater Ciril A. Bo•iè bo nadaljeval svoje delo v Kew. Pater Valerijan Jenko in p. Filip F. Rupnik pa bova ostala na svojem mestu vsaj še eno leto. Vodstvo namreè upa, da bo zaradi novih maš prihodnje leto mo•no ustreèi potrebam pri sv. Rafaelu v Merrylandsu. Zaenkrat velja za vsa tri naša misijonska središèa: Status quo – kot je bilo. Zato: Fiat voluntas Dei – naj se zgodi Bo•ja volja!

Da so bila v Avstraliji velika slavja ob vstopu Slovenije v Evropo, nam je znano. Tudi v Sloveniji so bila slavja ob tej priliki. Tako sem kot predstavnik iz Avstralije somaševal na Brezjah z apostolskim nuncijem msgr. Santos Abril y Castello in drugimi in bil navzoè pri blagoslovu slovenske, papeške, evropske in Marijine zastave, ki so zaplapolale ob spomeniku pape•a Janeza Pavla II.

V nedeljo, 9.5., smo v

Mariboru pri Materi milosti slavili 140 letnico prihoda slovenskih franèiškanov. Naslednjo nedeljo mi je bilo zaupano šmarnièno slavje pri Mariji v Novi Štifti. Tam smo v soboto, 15.5., za novoporoèenca Katjo in Primo•a iz prijateljske in Franèiškovne družine pripravili preseneèenje – kar sta ugotovila tik pred vstopom pred poroèni oltar. V tednu, ki je sledil, so se bogata sreèanja kar vrstila: •e v torek (18.5.) smo se sošolci zbrali zaradi 50 letnice mature v gostilni Mrak v Ljubljani. Prišli smo vsi, razen enega. V sredo smo imeli dan province - bratsko sreèanje vseh slovenskih franèiškanov pri sv. Franèišku v Šiški. V glavnem vsi smo èutili, da je to naš skupni praznik. Zato ni bilo te•ko iti na pot – k sv. Franèišku.

Na praznik sv. Rešnjega Telesa in Krvi smo se nekateri v znak hvale•nosti odzvali gostom, ki so prišli v Avstralijo (Prepihar, Bo•ièevi, Marko Pogorevc) s tem, da smo jih obiskali. Podali smo se v Stopièe na dom p. Cirila in k Prepiharju na kosilo. Podoben obisk zahvale je bil •e v nedeljo, 16.5., ko sem obiskal Loški potok z •upanom Janezom Novakom in v petek, 21.5., v Novem mestu sošolca dr. Miha Japlja in njegove. Podoben obisk zahvale je veljal paraolimpijki Andreji Dolinar v Zmincu, tudi Škofijski gimnaziji v Vipavi s prof. Vladom An•eljem in Rafkom Rijavcem (4.6.) ter Škofijski gimnaziji v Šentvidu s sorodniki in znanci. Ob tej priliki sem se oglasil na Radiu Ognjišèe in poslal pozdrave Slovincem doma in po svetu, tudi v Avstralijo (17.6.). Ker pa me je pot (iz zdravstvenih razlogov), vodila na Ptuj, sem lahko obiskal ne samo kapucinski samostan pri sv. Jo•efu v Mariboru, kjer biva moj brat p. Simon Alfonz Rupnik OFM Cap, naš letošnji 70 letnik, ampak tudi na Ptujju minoritski in kapucinski samostan in se ob

Zbrani na dru•inskem pikniku na domu v Stari Oselici.

pomoèi in zaradi obiskov skavtov, podal nazaj v Kamnik v upanju, da bom lahko še vsaj nekaj sorodnikov in dobrotnikov obiskal v Novi in Stari Oselici, v Kranju, v Posoèju in kjerkoli so, ker jih je •ivljenjska pot tja pripeljala.

Nedelja, 23. maja, je bila spet sonèna. V •upniji Brdo pri Lukovici je bilo kar nekaj dela. Najprej •egnanjska slovesnost v Kosezah in popoldne slavje ob Mariji Pomagaj v Šentvidu – vse v isti •upniji. Tudi med tednom so bil slavja celodnevnege èešèenja, tako 27.5. v Ljubnem pri Mariji udarjeni blizu Brezij. Te•ko je reèi ne sošolcu, ki je v stiski. Na Brezje so prišli pome. Zadnjo nedeljo pa sem se odzval domaèemu •upniku Jakobu Kralju in dopoldne vodil celodnevno èešèenje, popoldne pa se ustavil na Marijanskem slavju v Davèi v Selški dolini. Prevozniki, vèasih brat Izidor in njegovi, najveèkrat pa hèerke sestre Zinke, so mi pomagali, da sem se lahko 1. junija ustavil na koreninah Rupnikov v Èrnem vrhu nad Idrijo, kjer je bilo, poleg obiska sorodnikov – tudi nekaterih v Avstralcev, pravo romanje k Breznu med Èrnim vrhom in Zadlogom, kjer je zloba 2. svetovne vojne mno•ice pobila in zmetala vanj. Šele pred nekaj leti je Anka Po•enel uspela grobišèe urediti in dala postaviti spomenik, kjer je bila pogrebna sv. maša. Kljub gro•nji, da bodo to zrušili, je spomenik – kri• nad jamo ostal. V nedeljo, 6. junija, sem bil na Sveti Gori pri Gorici, kjer so me dobili celo novinarji. Dan pozneje pa so mlade dru•ine nekdanjih veroukarjev s Kapele poskrbele za prijateljski piknik v Preserju pri Braniku, ki je bil v veselje vsej nad 30 glavi 'dru•ini'. Temu pikniku je sledil na Antonovo nedeljo dru•inski piknik Rupnikovih, kjer smo slavili kar skupno 225- letnico: brat pater Simon, kapucin, 70 let, mlajši brat Gregor 60, ostala leta pa sem jaz pripeljal iz Avstralije: 50 let mature in 45 let mašništva. Veselo dru•bo ni motilo kislo in hladno vreme. Zaradi menjave programa in slabega zdravja niso prišli gostje iz Sydneya in še par drugih. Slavje smo zaèeli s sv. mašo v •upniji cerkvi sv. Pavla za pokojne starše, mamo Ne•ko in ata Franca. Kljub dolgemu poletnemu dnevu smo vztrajali do večera, vsi hvale•ni bratu Izidorju z dru•ino na domu, da nas je sprejel in svakoma, ki sta bila vse popoldne na toplem.

•e skoraj cel mesec napovedani dan krsta malega sorodnika Filipa v •ireh se je pribli•al. Domaèe slavje sem moral prekiniti, ker sem obljubil prijatelju in •upniku v Šembidu – Podnanosu, da bom še isto popoldne spovedoval in vodil slavje na Vidovo nedeljo, 20.6., a le dopoldne, ker je bilo treba na 'remont' v Nazarje. Hvala Bogu in voditelju minoritu p. Danilu Holcu, da je razumel

Franèiška in nam oskrbel z brati obisk Velike – Gojske - Planine in tudi Èrete nad Nazarjami; pri sv. Katarini smo maševali, ker v Marijini cerkvi zaradi postavitve novih orgel nismo mogli. Smo si pa ogledali to bo•jo lepoto. Po bogati malici pri kljuèarju smo se spet podali v premišljevanje •ivljenja v uboštvu.

Po raznih ovinkih sem se z Gorenakovimi odpeljal iz Nazarij v petek v Velenje, v Zibiko blizu Šmarij pri Jelšah in naslednji dan k Sv. Trojici s košaro pozdravov za p. Lovrenca, ki pa se od tam poslavlja in odhaja nazaj v Maribor k Materi milosti. Poslovil sem se tudi od njegove mame in sorodnikov in z njim krenil v Maribor, ker me je naslednji dan, zadnjo dopustniško nedeljo, čakalo delo v novi •upniji bla•enega Antona Martina Slomška v Košakah. Po prijateljskem kosilu pri Frasovih, znancih z obiska v Avstraliji, sva se s p. Borisom podala v Kamnik, se Pod Skalco sreèala z Lapuhovo dru•ino v upanju na svidenje. Še kratek obisk v Ljubnem ob Savinji v znak hvale•nosti p. Borisu, gospodoma dekanu Martinu Pušenjaku in •upniku Ivanu Korenu iz Teharij. Z njimi sem šel v hribe nad Logarsko dolino, kjer so v tistih dneh gostovali Resnikovi iz Perthu in na kosilo k Klemenšekovim (sorodnikom Cirejevih – tudi iz Perthu), spust v dolino in v Kamnik. Še kratek obisk Ftìearjevih, ki imajo sorodnike Dominkove v St. Albansu. V torek še enkrat obisk "Studia zdravja in lepote" v Kranju in doma priprava – pakiranje za odhod na letalo v sredo zjutraj, 30. junija 2004.

Po tako pestrih poèitnicah me •e èaka potovanje na Zlato obalo in v Kraljièino de•elo na redni pastoralni obisk v dneh od 17. do 20. julija ter nato v Zahodno Avstralijo – Perth od 31. julija do 9. avgusta, od 17. do 27. avgusta pa bom v Kew nadomešèal p. Cirila zaradi odhoda na duhovne vaje in kratek dopust. O pre•ivljanju teh dni bom spregovoril kdaj pozneje. Hvala za potrpljenje.

p. Filip Rupnik

Vaši darovi do 16.8.2004

ZA BERNARDOV SKLAD: \$2.330,64: Donacija Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu. **\$70:** Niko Krajc. **\$25:** Eleonora White. **\$20:** V. Ferfolja, Janez Mariniè, Josephine Kocjanèiè, Alma Štefaniè, Franc Ibic, Ana Marija in Štefan Cek. **\$10:** Marija Golenko, Marta in Franc Krenos, Ana Marija Zver, Lado Sluga, Toma• Otto. **\$5:** Adriana Stepanèiè, H.&J. Geriè, Joško Bratoviè, Anica Buchgaler. **ZA PRIZADETE OB POTRESU: \$50:** Marija Cesar. **ZA PATRA HUGA: \$10:** Cecilija Pirnat.

Hvala dobrotnicam in dobrotnikom in Sloveniji!

Pismo misijonarja patra Stanka Rozmana

Razveselila sta me z "velikonoènim pirhom", ki sem ga danes prejel. Zavit je bil v Commonwealthski zavoj v èekovni obliki. Ni se pokvaril, kljub dolgi vo•nji. Res sta se odrezala. Pirh je prišel ob pravem èasu: delo za razvoj v Kasungu se je zaèelo z gradnjo skladišèa za koruzo, v katerem bi imeli tudi mlin..., kar pa je v Bo•jih rokah.

Ob zadnjem obisku v Zambiji, bilo je to v zaèetku maja, sem obiskal Nangomo. Tam sem našel tudi p. Jo•eta Grošlja, ki se je vrnil v misijon po enoletni odsotnosti. On mi je povedal, da bo nadaljeval z delom na misijonu. Zaradi pomanjkanja laiških misijonarjev pa ne bo mogel voditi misijona, kot smo ga vodili mi. Marsikakšna aktivnost se bo zmanjšala. On bi rad, da bi sestre prevzele èim veè aktivnosti. Poto•il pa je, da imajo one te•ave z vodstvom bolnišnice, ker jih je premalo. Sestre, ki naj bi delale v bolnišnici, se še šolajo. Njihova kongregacija je namreè mlada (Handmaids). Sedaj le dve sestri delata v bolnišnici, kar je obèutno premalo. Sestra Margareta je administratorica, sestra Cecilia pa dela kot medicinska sestra. Ko dobita pomoè še treh sester, bo bolnišnica spet zacvetela. Dobro je vedeti, da je velika razlika med misijonskimi in dr•avnimi bolnišnicami. Sestre ne delajo za denar, ampak jih vodi ljubezen do bolnikov in njihovega dobrobitja. Kdor pa dela za denar, ima denar rad, drugo pa pusti, da gre naprej, kot paè gre.

V našem èasu je bila Nangoma dobro obiskovana. Bolniki so prihajali iz našega obmoèja in tudi od drugod. Sedaj se je obisk zmanjšal, ker bolniki ne najdejo zdravil, kot so jih takrat, ko smo mi upravljali misijon. Ni veè darov iz domovine in od drugod. To se pozna. Tudi obiski študentov medicine iz Slovenije so presahnili. Oni so pomagali z delom in z zdravili. Sestre nimajo in ne morejo imeti stika z našimi dobrotniki, preko katerih bi jim pomoè lahko prihajala. Gospod Grošelj pa je popolnoma zavzet s pastoralnim delom in zato zanje nima dosti èasa. Rad bi tudi, da se èimbolj osamosvojijo. Zato je pomoè, ki jim jo nudite iz Avstralije, zelo potrebna in dobrodošla. Denar petstotih ameriških dolarjev, ki sem jim ga izroèil, so sprejele z veliko hvale•nostjo. Sestra Margareta je rekla: "Hvala Mariji in dobrotnikom iz Avstralije za njihovo pomoè. Sedaj bomo pa lahko peljale reševalni avtomobil na servis in kupile tudi nekaj hrane za otroški oddelek!"

Tako je bila Vaša pomoè dostavljena in s hvale•nostjo sprejeta.

p. Stanko Rozman

Koruza za sirote

Misijonar p. Stanko Rozman je postal znan po svojem velikem projektu, ko je v Zambiji v Nangomi zgradil pravcato misijonsko mesto z vsem, kar potrebujejo ljudje za zdrav razvoj telesa in duha. Z mnogimi laiènimi sodelavci iz Slovenije in tujine je priklical v •ivljenje mesto, v katerem so zrasli cerkev, šola, bolnišnica, pekarna, kokošja in prašiejša farma, velik mlin za mletje koruze, bencinska in policijska postaja ter delavnice za različne dejavnosti. V okviru misijona je zgradil tudi naselje za sodelavce in nove uslu•bence. Sedaj njegovo delo nadaljuje p. Jo•e Grošelj, p. Stanko pa je odšel v sosednjo dr•avo Malawi.

Tu mu je dodeljeno veliko misijonsko podroèje s centrom v mestu Kasungu. S pomoèjo še dveh misijonarjev, številnih katehistov in voditeljev, skrbi za kar 90 centrov, kjer se v veèjih ali manjših cerkvah zbirajo male kršèanske skupnosti.

Malawi je ena najbolj revnih dr•av na svetu in ljudje se veèinoma pre•ivljajo z gojenjem koruze in tobaka. Èe je dovolj de•ja, je dovolj tudi koruze in iz nje narejene polente, ki je domaèemu prebivalstvu vsakodnevna hrana. Velik problem v dr•avi sta aids in malarija, ki unièita mlada •ivljenja in onemogoèata normalen in zdrav razvoj v dr•avi.

Nobena skrivnost ni, èe povemo, da je kar 30% prebivalstva oku•enih z virusom aidsa in da je v tej de•eli z 12 milijoni prebivalcev kar milijon otrok, ki so sirote brez staršev. •ivijo pri sorodnikih ali drugih dobrih ljudeh, a ti imajo svoje otroke in številne dru•ine.

Pater Stanko, ki je •e iz Zambije poznal podobne •ivljenjske te•ave, se je tudi tu lotil velikega projekta, ki bo tem sirotam in drugim otrokom revnih staršev omogoèil šolanje, zdrav naèn •ivljenja in dostojno zaposlitev. S pomoèjo programa Botrstvo, v katerem sodeluje veliko dobrotnikov iz vseh krajev Slovenije, je zaèel z reševanjem mladih. Z zbranim denarjem bo skušal omogoèiti šolanje otrokom - sirotam, takih je sedaj sto, poskrbel bo tudi za njihovo obleko in prehrano in jim tako dal novo upanje za lepšo prihodnost. A to je šele zaèetek. V okolici misijona deluje preko sto osnovnih in srednjih šol, od katerih je deset katoliških. Z njimi se je •e povezal, jih obiskal in skupaj z uèitelji pripravlja program pomoèi za obnovo uèilnic, nabavo šolske opreme in uèbenikov ter gradnjo hiš ali stanovanj za nove uèitelje. Vsaka šola ima okrog 1200 otrok in le 10 do 12 uèiteljev. Rad bi dobil dobrotnike iz domovine in tujine, ki bi mu pomagali izpeljati ta projekt obnove in novega upanja. A tudi sam ne dr•i kri•em rok. Lotil se je poljedelstva in

okrog misijonskega središča zasadil polja s koruzo. Sedaj gradi veliko skladišče za ves ta pridelek, ki se v juniju in juliju še poveča. Takrat na vsaki podružnici obhajajo velike slovesnosti, ki jim pravijo »mašika maše«. Ljudi povabi, da se v tem času zberejo v cerkvah k zahvalni maši za dober pridelek koruze, tobaka in drugih dobrin. Ljudje so velikodušni in pri teh mašah darujejo za skupnost nekaj svojega pridelka, največkrat koruzo. Stanko vse te darove zbira, da bo z njimi lahko nahranil najbolj revne in priskrbel denar za sirote. V načrtu ima tudi mlin, v katerem bo mlel koruzo, moko pa prodajal in tako zbral čimveč sredstev za uboge, bolne in sirote. Za vse te projekte potrebuje ljudi z odprtimi rokami in srci, ki bi mu z denarnimi sredstvi pomagali. Morda boste med temi tudi Vi. Sirote, bolni in lačni trkajo na Vaša, trenutno še zaprta vrata in Vas prosijo pomoči. Morda bo prav Vaša majhna kapljica dobrote rešila nekaj otrok pred revščino in jim omogočila zdrav razvoj telesa in duha. *ACI*

Zahvala iz Argentine

Najlepše se zahvaljujem za dar 500 avstralskih dolarjev, ki sem jih v protivrednosti ameriških dolarjev prejel od Vas, po posredovanju Monike in Andreja Rode. Prinesel mi jih je Ivan Bukovec, ki je bil na obisku pri Rodetovih v Avstraliji. Priserena zahvala gospe Mariji Martin, ki jih je darovala za potrebne v Argentini in naj ji Bog obilno poplača njeno velikodušnost. Pomoč mi je zelo prav prišla, saj se ni lahko preživljati s sto-dolarsko pokojnino, naj bo to v Argentini ali kje drugje. Zahvaliti se moram tudi Moniki in Andreju, ki sta pri menjavi avstralskih dolarjev v ameriške zaokrožila številko navzgor in mi poslala 400 ameriških dolarjev.

Končno, hvala Bogu za njegovo previdnost, ki navdihuje dobre ljudi, da imajo razumevanje za pomoči potrebne. Prejmite moje iskrene pozdrave.

Vaš Tone Krišnik, Argentina

Pobuda za pravilno javno označbo zgodovinskih spomenikov v deželi Koroški

Kot je znano, ležijo na ozemlju, ki je danes del dežele Koroške, nekateri zgodovinski pomniki, ki imajo izjemen pomen za slovenski narod, za njegovo zgodovinsko in kulturno zavest. Podpisani predstavniki institucij civilne družbe ter posamezniki, ki delujemo v slovenskem javnem življenju, se obračamo na oblasti dežele Koroške v prièakovanju, da bodo na dostojen način uredile njihovo predstavitev in javno označbo na način, ki bo odražal vso resničnost njihovega zgodovinskega pomena in njihove vloge v slovenski zgodovini:

1. Knežji kamen, ki je razstavljen v Deželnem muzeju v Celovcu, je edinstveni spomenik slovenske državne tradicije. Zaradi njegove vloge pri obredu ustolièevanja karantanskih knezov in kasneje koroških vojvod, pri katerem je vojvoda svojo oblast simbolièno prejel od kmeta, spada knežji kamen med najbolj izjemne kulturne spomenike evropskega srednjega veka.

Knežji kamen ni le eden osrednjih simbolov slovenstva, temveè tudi trajna prièa starodavnih demokratiènih tradicij med alpskimi ljudstvi.

Zato podpisani prièakujemo od deželnih oblasti, da bodo v sodelovanju s slovensko manjšino na Koroškem in s slovensko zgodovinsko stroko:

- temu spomeniku odredile mesto, dostojno njegovemu simbolnemu pomenu

- z dvojeziènim slovensko-nemškim napisom poskrbele za zgodovinsko pravilno in ideološko uravnovešeno javno predstavitev njegove vloge v slovenski in koroški zgodovini

- dovolile njegovo uporabo v morebitne slovesne prireditve

2. Vojvodski prestol na Gosposvetskem polju je pomnik skupne slovensko-koroške zgodovine. Koroška dežela je namreè zgodovinska naslednica slovenske kneževine Karantanije in obred ustolièevanja koroških vojvod, ki je potekal vse do leta 1414 v slovenskem jeziku, je bil prièa te navezanosti. Mislimo, da bi moral napis ob spomeniku odražati to dejstvo ter da bi ga morali spremeniti tako, da bi v njem upoštevali tudi vlogo tega spomenika v slovenski zgodovini. Lokalnim oblastem poleg tega predlagamo, da na tem kraju namestijo tako koroško kot slovensko narodno zastavo, saj bi na ta način razvidno pokazali na usodno povezanost koroške in slovenske zgodovine, katere simbol je ta za oba naroda sveti kraj.

Nova Gorica, avgusta 2004

**Luka Lisjak Gabrijelèiè, Miha Kosovel,
Marko Kravos - pesnik iz Trsta
(posredovala Jožica Gerden)**